

Deputaatschap
**Kerkelijke
Dienstverlening**
Gereformeerde
Gemeenten

Protocol
Gereformeerde Gemeenten
inzake
seksueel misbruik en/of grensoverschrijdend
gedrag in ambtelijk-pastorale of
kerkelijke relaties
(versie 1.3 / juni 2022)

**Vastgesteld door het deputaatschap Kerkelijke Dienstverlening
van de Gereformeerde Gemeenten op 21 maart 2022
1^e update: 14-06-2022**

INHOUDSOPGAVE

Inleiding	5
Protocol	9
1. U hoort van mogelijk misbruik	10
1.1. U hoort het van benadeelde	10
1.2. U hoort het van de echtgenoot van benadeelde	10
1.3. U hoort het van de beschuldigde	11
1.4. U hoort het van de dader	11
1.5. U hoort het van de echtgenoot van de beschuldigde	11
1.6. U hoort het van derden of via geruchten	12
1.7. U hoort het en u bent persoonlijk betrokken bij de beschuldigde en/of de benadeelde	12
2. Pastorale zorg	14
2.1. Ga na of de benadeelde minder- of meerderjarig is	14
2.2. Benadeelde is minderjarig	15
2.3. Benadeelde is meerderjarig	16
2.4. Wel of niet op de hoogte brengen van een tweede ambtsdrager	17
2.5. Bieden van pastorale zorg	17
2.6. Kerkordelijk handelen bij melding of klacht	18
2.7. Pastorale zorg voor alle betrokkenen	18
3. Kerkrechtelijk handelen	19
3.1. Er vindt een melding plaats door benadeelde	19
3.2. Er vindt een melding plaats door een derde	20
3.3. Gevolgen voor de beschuldigde	21
3.4. Conclusies naar aanleiding van een melding	21
4. Gesprek met een beschuldigde na een melding	24
4.1. Ambtsdrager en consulent voeren een gesprek met beschuldigde	24
4.2. Beschuldigde ontkent de beschuldigingen	24
4.3. Beschuldigde erkent de beschuldigingen	25
5. Een beschuldigde of dader meldt zich	26
5.1. Een dader meldt zich	26
5.2. Een beschuldigde meldt zich	26
6. U hoort van anderen of via geruchten over mogelijk misbruik	28
6.1. Zorgvuldigheid is vereist	28
6.2. Gesprek met beschuldigde	28
6.3. Gesprek met benadeelde	29
6.4. Een liefdesrelatie	30

7. Conflict van plichten en ambtsgeheim	31
8. Klachten	33
Gebruikte termen	34
Adressen / contactgegevens	36
Bijlagen	
1. Format rapporteren melding	37
2. Klachten	39

INLEIDING ¹

Zodra binnen een kerkelijke gemeente bekend wordt dat er sprake is van seksueel misbruik en/of grensoverschrijdend gedrag door een ambtsdrager of kerkelijk werker (iemand die werkzaam is voor de kerk hetzij in dienst of als vrijwilliger) ontstaat in de regel een zeer complexe situatie, waarbij allerlei belangen en loyaliteiten door elkaar kunnen gaan lopen. Het is dan niet eenvoudig goede keuzes te maken waarbij aan alle betrokkenen zoveel mogelijk recht wordt gedaan en niet nog meer leed of schade wordt veroorzaakt. Dit protocol is bedoeld als houvast, om een weg te vinden in de vaak buitengewoon gevoelige situaties waarin alle betrokkenen terechtkomen.

Voor wie is dit protocol bedoeld?

Het protocol is bedoeld voor kerkenraden. Van de kerkenraad wordt verwacht te reageren op de reacties binnen de gemeente en sturing te geven aan het proces dat vervolgens in de gemeente ontstaat. Het protocol helpt ook individuele ambtsdragers op weg, als zij met mogelijk seksueel misbruik en/of grensoverschrijdend gedrag door ambtsdragers of kerkelijk werkenden worden geconfronteerd.

Uitgangspunten en zorgvuldigheid

De kerk hoort een veilige plaats te zijn. In situaties van seksueel misbruik binnen ambtelijk/pastorale of kerkelijke relaties wordt de kerk voor slachtoffers onveilig door grensoverschrijdend gedrag van ambtsdragers of kerkelijk werkers. Dit gedrag veroorzaakt altijd schade, niet alleen voor de betrokkenen, maar ook voor het door de kerken beleden gezag van Gods Woord. De kerk neemt daarom alle vermoedens van misbruik serieus. Dat betekent ook dat de kerk zeer zorgvuldig wil omgaan met alle betrokkenen, zowel met de mogelijke slachtoffers, de mogelijke daders als met personen die bij hen betrokken zijn.

Een aantal aandachtspunten voor een zorgvuldige benadering van dit protocol:

- In alle gevallen is de Dordtse Kerkorde (= afgekort de DKO) leidraad voor het kerkordelijk handelen van kerkenraden.
- Het is zeer wenselijk dat in alle gevallen naast de predikant ook de consulent wordt betrokken bij het zetten van stappen in situaties van seksueel grensoverschrijdend gedrag door ambtsdragers en kerkelijk werkers.
- Als er sprake is van actueel misbruik van een minderjarige moet u altijd actie ondernemen.
- Realiseert u zich altijd dat het feit dat iemand beschuldigd is van misbruik, niet betekent dat hij of zij een dader is. Er kunnen allerlei gronden zijn voor het uiten van beschuldigingen of vermoedens.
- Realiseert u zich echter ook dat de praktijk helaas heeft bewezen dat de meest onverwachte en onwaarschijnlijke beschuldigingen op feiten bleken te berusten.
- Als u geconfronteerd wordt met mogelijk seksueel misbruik en/of grensoverschrijdend gedrag, is dat ook voor u belastend. Misschien heeft u behoefte aan overleg, maar bent u gebonden aan uw ambtsgeheim. Het protocol gaat ervan uit dat u als ambtsdrager deze last niet alleen hoeft te dragen, maar dat u die kunt delen met een tweede ambtsdrager.

¹ Voor de totstandkoming van dit document is met toestemming gebruik gemaakt van 'Protocol voor gemeenten die geconfronteerd worden met seksueel misbruik en/of grensoverschrijdend gedrag in pastorale en kerkelijke relaties' van de Gereformeerde Gemeenten in Nederland (versie 2016) en van het protocol van de PKN (eerste versie 2006 en geactualiseerd in 2020).

Over zorgvuldig omgaan met het ambtsgeheim en een mogelijk conflict tussen de verschillende plichten van een ambtsdrager leest u meer in hoofdstuk 7.

- U kunt als kerkenraad geen oordeel vellen over de juistheid van een gerucht, melding of klacht. Dat kunnen alleen instanties die daartoe zijn aangewezen. Oordelen is uw taak ook niet. U kunt wel - met behulp van dit protocol - zorgvuldig met alle betrokkenen omgaan en zo de schade voor de gehele gemeente zoveel mogelijk beperken.
- Als het bewijs geleverd is dat er sprake is van overtreding van enig gebod Gods, dan ligt er uiteraard wel een taak voor de kerkenraad. Het bewijs kan geleverd worden doordat de dader zelf erkent dat hij gezondigd heeft, of het kan ook zijn dat bijvoorbeeld medisch onderzoek het bewijs levert. In het algemeen geldt ook dat een veroordeling door justitie reden is tot kerkelijk handelen.
- Laat geruchten niet zomaar op hun beloop. Geruchten kunnen signalen zijn dat er iets in uw gemeente gebeurt dat niet door de beugel kan. Als u dat laat passeren, werkt u eraan mee dat de kans bestaat dat misbruik gecontinueerd wordt.
- Geruchten kunnen net zo goed op niets gebaseerd zijn en tot gevolg hebben dat de goede naam van mensen wordt geschaad of dat er onrust en een gevoel van onveiligheid ontstaat in de gemeente. In beide gevallen leiden geruchten tot schadelijke gevolgen. Dat is dan ook de reden dat van u wordt verwacht dat u de geruchten niet negeert, maar er juist op reageert.

Definitie van seksueel misbruik en/of grensoverschrijdend gedrag door ambtsdrager of kerkelijk werker

Seksueel misbruik is een misdad. Het Wetboek van Strafrecht stelt ontucht tussen een werkende in de gezondheidszorg of de maatschappelijke zorg, met iemand die zich als patiënt of cliënt aan zijn hulp of zorg heeft toevertrouwd, strafbaar (Wetboek van Strafrecht, art. 249). Dit artikel is - naar analogie - van toepassing op pastorale en kerkelijke relaties. Slachtoffers van misbruik kunnen aangifte doen bij de politie. In het protocol wordt hierop ingegaan (Zie de paragrafen 2.2 en 3.4).

De volgende definitie van misbruik wordt gehanteerd in de Gereformeerde Gemeenten: Eén of meerdere uitingen, verbaal of non-verbaal, opzettelijk dan wel onopzettelijk, gewenst dan wel ongewenst, in de vorm van seksuele handelingen en/of seksueel getinte toespelingen of uitnodigingen tot seksueel contact, dan wel het op één van voornoemde wijzen ingaan op uitnodigingen tot seksueel contact en/of bedoelde toespelingen, al dan niet onder druk van geheimhouding, gedaan door een ambtsdrager c.q. kerkelijk werker ten opzichte van iemand binnen of buiten de gemeente, in een ambtelijke of anderszins op bevoegdheid en vertrouwen gebaseerde relatie, waardoor vertrouwen geschonden en de grens van persoonlijke integriteit overschreden wordt, en welke derhalve op gespannen voet staan met datgene wat ons in Gods Woord wordt voorgehouden ten aanzien van de omgang met de naaste.

Meldpunt Seksueel Misbruik Reformatorische Kerken

De Gereformeerde Gemeenten (GG), de Gereformeerde Gemeenten in Nederland (GGiN), en de Oud Gereformeerde Gemeenten in Nederland (OGGiN) hebben gezamenlijk een eigen meldpunt voor seksueel misbruik en/of grensoverschrijdend gedrag in pastorale of kerkelijke relaties opgericht: het Meldpunt SMRK.

Het bestuur van de Stichting Meldpunt SMRK is samengesteld uit de drie aan het Meldpunt SMRK verbonden kerken. Het bestuur is onafhankelijk en heeft geen hiërarchische relatie met de aan de kerken verbonden deputaatschappen. De bestuursleden zijn wel kerkelijk verbonden aan één van de drie kerken.

Advisering vanuit het Meldpunt SMRK

In situaties waarbij sprake is van seksueel misbruik en/of grensoverschrijdend gedrag door ambtelijke en/of kerkelijk werkers is het belangrijk om het protocol op de juiste wijze te volgen en goede afwegingen te maken. Vanwege de ingrijpende problematiek wordt u dringend aangeraden u door het Meldpunt te laten adviseren, ook als blijkt dat de werkwijze van het protocol niet toereikend is voor de problemen of als er geen resultaat geboekt kan worden tot heling van de ernstige zaken.

Begeleiding

Zoals eerder vermeld, is het van groot belang om alle betrokkenen recht te doen in situaties van seksueel misbruik en/of grensoverschrijdend gedrag. De benadeelde neemt daarin een kwetsbare positie in. Niet alleen slachtoffers kunnen contact opnemen. Ook naasten kunnen contact opnemen met het Meldpunt SMRK. In alle situaties zal gekeken worden op welke wijze er correct en zorgvuldig gehandeld kan worden waarbij de veiligheid van het slachtoffer centraal staat.

Qua begeleiding – in pastorale zin altijd door de betrokken kerkenraad - wordt onderscheiden::

- Begeleiding van benadeelde en of direct betrokkenen. Bij het laatste kunt u denken aan ouders van minderjarige kinderen of echtgenoten van de benadeelde. Wanneer de benadeelde en betrokkenen allen begeleiding wensen, wordt dit primair nauw afgestemd met de benadeelde om te voorkomen dat er meerzijdige partijdigheid ontstaat. Dit dient namelijk voorkomen te worden om zo een betrouwbare en veilige gesprekspartner voor de benadeelde te zijn.
- De begeleiding volgt de wens van de benadeelde. Dit kan variëren van het delen van een verhaal tot het ondersteunen in het proces van de kerkenraad en de mogelijke gevolgen hiervan. Hierbij worden de mogelijkheden tot het delen van informatie met de kerkenraad in een vroeg stadium verkend zodat dit zo snel mogelijk tot stand kan komen.
- De begeleiding heeft geen therapeutisch karakter. Wanneer dit de vraag is van een benadeelde of wenselijk wordt geacht, zal er te allen tijde doorverwezen worden naar passende hulpverlening.
- Begeleiding van de kerkenraad wanneer er sprake is van seksueel grensoverschrijdend gedrag bij minderjarigen. Het is van groot belang dat er met name in die situaties adequaat en snel wordt opgetreden.

Alle stappen die worden gezet, worden in nauw overleg gedaan met de betrokkenen. Betrouwbaarheid en transparantie zijn essentieel in deze problematiek.

Reikwijdte van het protocol

Dit protocol is van en voor de kerk. Dit protocol is in overeenstemming met de DKO en is een leidraad voor kerkenraden wanneer er vermoedens zijn van, berichten over of meldingen omtrent seksueel grensoverschrijdend gedrag in pastorale of kerkelijke relaties. Het protocol handelt over seksuele grensoverschrijdingen binnen pastorale of kerkelijke relaties.

Alle andere vormen van misbruik vallen buiten dit protocol. Als u vragen heeft over wat u in een bepaalde situatie moet of kunt doen en hoe te handelen, kunt u contact opnemen met de coördinator van het Meldpunt SMRK. De coördinator kan u advies geven.

Klachtencommissie

Het kan zijn dat, korte of langere tijd na het seksueel misbruik en/of grensoverschrijdend gedrag de melder besluit om een klacht in te dienen bij de klachtencommissie van de kerkgenootschappen die aangesloten zijn bij het Meldpunt. Dit kan alleen via het Meldpunt. De klachtencommissie gaat de situatie van misbruik onderzoeken en beoordelen volgens de eigen klachtenprocedure. De klachtencommissie adviseert vervolgens de kerkenraad hoe te handelen in de gegeven situatie. De kerkenraad is verantwoordelijk en bevoegd tot het nemen van kerkelijke maatregelen. In Bijlage 2 na Hoofdstuk 8 van dit Protocol is de te volgen procedure nader uitgewerkt.

Gebruik van het protocol

Dit protocol is een leidraad om richting te geven aan uw handelwijze. Het is echter geen allesomvattend document dat op alle vragen en situaties een pasklaar antwoord heeft. Overleg daarom bij twijfel met mede-ambtsdragers of neem contact op met het Meldpunt SMRK.

Het is niet de bedoeling dat u het protocol in alle voorkomende misbruiksituaties van de eerste tot de laatste pagina afhandelt. Het protocol is opgezet als een belastingformulier: u zoekt in hoofdstuk 1 het beginpunt dat uw situatie weergeeft en volgt daarna de nummervwijzingen. Zo hoeft u alleen de voor u relevante onderdelen van het protocol te lezen.

Lees het protocol steeds met de toelichting erbij. Hierin staan de overwegingen die hebben geleid tot de handelingsadviezen. De toelichting gaat soms ook in op uitzonderingssituaties en geeft aan wat te doen als het protocol niet helemaal van toepassing is.

Meld steeds aan degenen met wie u te maken hebt (de benadeelde, de beschuldigde, enz.) wat de volgende stappen zullen zijn. U voorkomt daarmee onduidelijkheid en verwarring.

Maak voor uzelf aantekeningen van uw eigen handelingen en van dat wat u is toevertrouwd. Deze aantekeningen zijn bedoeld om uw eigen geheugen te ondersteunen, niet om een 'cliëntendossier' of 'klachtdossier' aan te leggen. Komt het uiteindelijk tot een klacht en een onderzoek, dan heeft u met deze aantekeningen een geheugensteuntje, voor het geval u gevraagd wordt te getuigen. Vernietig uw aantekeningen als de klacht (en eventueel beroep) is afgehandeld.

Achter het Protocol is een lijst met gebruikte termen te vinden. Het is aan te raden deze door te nemen, voordat u het Protocol gaat gebruiken.

PROTOCOL

Protocol	Toelichting op het protocol
<p>Dit is de startpositie. U bent ambtsdrager en hoort van mogelijk misbruik. Wat moet u doen? Een belangrijk uitgangspunt is dat u een tweede ambtsdrager op de hoogte stelt, tenzij de benadeelde dit niet wil. Meldt een beschuldigde of dader zich bij u, dan stelt u altijd een tweede ambtsdrager op de hoogte.</p> <p>Het protocol is opgezet als een belastingformulier. U volgt de route vanaf deze pagina en afhankelijk van uw situatie wordt u verder door het protocol geleid naar handelingsadviezen.</p> <p>Kies uit de onderstaande mogelijkheden wat bij uw situatie past en volg de pijlen. Lees ook de toelichting.</p>	<p>Start</p> <p>Hieronder staat de toelichting bij het schematische weergegeven protocol.</p> <p>Er zijn twee dingen die u altijd moet doen. Het eerste is nagaan of de benadeelde minderjarig is en of het misbruik nog steeds plaatsvindt. Is dat zo, onderneem dan direct actie. Het tweede is: uw eigen behoefte aan overleg en het ambtsgeheim beide serieus nemen.</p>

N.B. De getallen tussen haakjes, bijvoorbeeld (3.1), verwijzen naar paragrafen of hoofdstukken van dit protocol. Daar treft u dan nadere informatie aan.

HOOFDSTUK 1 - U HOORT VAN MOGELIJK MISBRUIK

<p>1. U hoort van mogelijk misbruik. Dat kan op verschillende manieren.</p>	<p>1. U hoort van mogelijk misbruik.</p> <p>Dit 'horen van' kan op een aantal manieren: u hoort het van de benadeelde, de beschuldigde, hun echtgeno(o)t(e) of van anderen. Onder 'horen van anderen' worden ook geruchten verstaan. De eerste vraag is steeds: wat wil degene die bij u komt?</p> <p>Informeert echter altijd naar de doelstelling van degene die bij u komt met een situatie van mogelijk misbruik. Het navragen heeft eveneens als doel om af te stemmen over verwachtingen.</p>
<p>1.1 U hoort het van de benadeelde. De volgende vragen zijn dan aan de orde:</p> <p><i>Wil benadeelde het alleen maar kwijt?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Ga naar Pastorale zorg (2) <p><i>Wil benadeelde dat er een melding bij de kerkenraad plaatsvindt?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Ga naar Kerkrechtelijk Handelen (3) <p><i>Wil benadeelde een klacht indienen?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Ga naar Klacht(procedure) (8 + Bijlage 2) 	<p>1.1 U hoort het van de benadeelde.</p> <p>Benadeelde wil het kwijt.</p> <p>Soms wil men gewoon het verhaal vertellen en gehoord worden.</p> <p>Benadeelde wil dat er een melding bij de kerkenraad plaatsvindt.</p> <p>De wensen van de benadeelde kunnen divers zijn. Het is van belang om dan zo snel als mogelijk is af te stemmen aangaande de verwachtingen en de mogelijkheden. Het is zaak om duidelijkheid te scheppen over de kaders waarbinnen gehandeld wordt.</p> <p>De pastorale zorg dient hier eveneens ingezet te worden.</p>
<p>1.2 U hoort het van de echtgenoot² van de benadeelde.</p> <p>De volgende vragen zijn dan aan de orde.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wil echtgenoot het alleen maar kwijt? <ul style="list-style-type: none"> ➤ Ga naar Pastorale Zorg (2) 2. Wil echtgenoot dat er een melding bij de kerkenraad plaatsvindt? <ul style="list-style-type: none"> ➤ Ga naar Kerkrechtelijk Handelen (3) 	<p>1.2 U hoort het van de echtgenoot van de benadeelde.</p> <p>De positie van de echtgenoot van een benadeelde is buitengewoon moeilijk. De echtgenoot heeft vaak te maken met een veelvoud van emoties. Haar of zijn vertrouwen in een ambtsdrager -met wie de echtgenoot meestal ook een pastorale relatie heeft- is beschaamd. Ook het vertrouwen in de benadeelde kan beschaamd zijn. De echtgenoot kan zich door haar of hem bedregen voelen.</p>

² Lees in voorkomende gevallen: echtgenote.

	<p>De echtgenoot van de benadeelde kan een grote rol gaan spelen in het proces in de gemeente.</p> <p>De belangen van de echtgenoot van een benadeelde zijn niet altijd gelijk aan de belangen van de benadeelde zelf. Daarom is het altijd belangrijk zorg te hebben voor beiden, als (echt)paar en als individuen.</p>
<p>1.3 en 1.4 U hoort het van de beschuldigde of de dader.</p> <p>Hoort u het van de beschuldigde?</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Een beschuldigde of dader meldt zich (5) <p>Hoort u het van een dader?</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Een beschuldigde of dader meldt zich (5) 	<p>1.3 en 1.4 U hoort het van de beschuldigde of de dader.</p> <p>Als u over het misbruik hoort van een beschuldigde of dader, bewandelt u een andere weg. Het uitgangspunt is dan dat u direct overlegt met een tweede ambtsdrager, ongeacht de toestemming van de beschuldigde.</p> <p>U informeert de (onterecht) beschuldigde over deze werkwijze en het bestaan van dit protocol.</p> <p>Waarom deze keuze? Het is in het verleden wel voorgekomen dat daders een beroep deden op het ambtsgeheim van hun predikant of ambtsbroeder, om hun laakbare gedrag te kunnen continueren. Het ambtsgeheim moet dan dienen om de onbetrouwbaarheid van een ambtsdrager te verbergen. Maar het ambtsgeheim is juist bedoeld om de betrouwbaarheid van het ambt te beschermen. Een (onterecht) beschuldigde die u te hulp roept bij geruchten of beschuldigingen, kan er niet onderuit dat twee ambtsdragers conform het Protocol met de beschuldiging of het gerucht omgaan.</p> <p>Lees ook Hoofdstuk 7 over Conflict van plichten en ambtsgeheim. Geadviseerd wordt om van te voren goede nota te nemen van de door het deputaatschap Kerkrecht van de Gereformeerde Gemeenten uitgegeven brochure 'Grenzen van het ambtsgeheim; juli 2020. Deze brochure is opvraagbaar bij het deputaatschap Kerkrecht.</p>
<p>1.5 U hoort het van de echtgenoot van de beschuldigde.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Ga naar U hoort het van de echtgenoot van de benadeelde (1.2) 	<p>1.5 U hoort het van de echtgenoot van de beschuldigde.</p> <p>De positie van de echtgenoot van de beschuldigde is complex. Niet alleen het beeld dat de echtgenoot heeft van de beschuldigde wordt door de beschuldiging aangetast, ook de economische bestaanszekerheid van de echtgenoot kan in het geding zijn als een klacht wordt ingediend. De echtgenoot van de beschuldigde kan een grote rol gaan spelen in het proces in de gemeente.</p>

	<p>Wil de echtgenoot van de beschuldigde aandacht voor de eigen emoties, ga dan naar Pastorale Zorg (2)</p> <p>Wil hij/zij dat er een melding bij de kerkenraad plaatsvindt, ga naar Kerkrechtelijk Handelen (3).</p>
<p>1.6 U hoort het van anderen of via geruchten.</p> <p>Zijn er geruchten?</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Ga naar Gesprek beschuldigde naar aanleiding van een gerucht (6.2) <p>Wil iemand het kwijt?</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Ga naar Pastorale Zorg (2) <p>Wil iemand dat er een melding bij de kerkenraad plaatsvindt? Ga naar Kerkrechtelijk Handelen (3)</p>	<p>1.6 U hoort het van anderen of via geruchten.</p> <p>Ook als u hoort van mogelijk misbruik door anderen dan de hiervoor genoemden, neemt u dit serieus. In geval van geruchten volgt altijd een gesprek met de beschuldigde.</p>
<p>1.7 U hoort het en u bent persoonlijk betrokken bij de beschuldigde en/of de benadeelde.</p> <p><i>Is de beschuldigde een naaste collega?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Als solidaire collega kunt u niet voluit pastor zijn voor benadeelde. <p><i>Heeft u pastorale contacten met de benadeelde?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Als pastor van de benadeelde kunt u niet tevens voluit collega zijn van beschuldigde. <p>Maak uw positie en rol duidelijk aan benadeelden, beschuldigde en kerkenraad.</p>	<p>1.7 U hoort het en u bent persoonlijk betrokken bij de beschuldigde en/of de benadeelde.</p> <p>Wanneer de ambtsdrager die van mogelijk misbruik beschuldigd wordt, ook al betreft het nog slechts een gerucht, uw naaste collega is, maakt dat uw positie extra moeilijk.</p> <p>Eenzijds kunt u gemakkelijk worden meegesleept door gevoelens van solidariteit met uw collega, zeker als u met hem in een vriendschappelijke relatie staat. U bent dan bij voorbaat geneigd uw beschuldigde collega te verdedigen.</p> <p>Anderzijds kan het zijn dat u zelf ook pastorale contacten hebt gehad met de benadeelde, waardoor u misschien geneigd bent heel sterk met deze mee te voelen en haar of hem bij voorbaat te geloven. Dit is vooral zo als u aan dezelfde gemeente verbonden bent als de beschuldigde.</p> <p>In beide gevallen kunt u al snel 'partij' worden en dat heeft allerlei ongewenste gevolgen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Als u voluit de kant van de benadeelde kiest, wordt het vrijwel onmogelijk nog als collega te functioneren en de beschuldigde collega kritisch te begeleiden. 2. Als u voluit de zijde van de collega kiest, wordt het onmogelijk om nog pastoraal te functioneren voor de benadeelde. 3. In beide gevallen wordt het voor u onmogelijk om als lid van de kerkenraad nog een goede, bezinnende en matigende rol te spelen, want u bent al ingedeeld bij een partij en wordt daarom door anderen niet meer

<p><i>Is de beschuldigde familie, vriend of vriendin?</i></p> <p>➤ Verwijs naar een andere ambtsdrager.</p> <p><i>Is de benadeelde familie, vriend of vriendin?</i></p> <p>➤ Verwijs naar een andere ambtsdrager.</p> <p><i>Wil melder een klacht indienen?</i></p> <p>Ga naar Klacht(procedure) (8 + Bijlage 2)</p>	<p>serieus genomen als gesprekspartner.</p> <p>Het is in ieder geval belangrijk u voortdurend bewust te zijn van het ingewikkelde van uw positie.</p> <p>Evengoed kan het zijn dat u zich gedwongen voelt om partij te kiezen en een bepaalde rol te vervullen (van collega óf van pastor). In dat geval is het van belang dat u zich tot die ene rol beperkt en accepteert dat u dan nog slechts een heel bescheiden rol in het beleid van de kerkenraad kunt vervullen.</p> <p><i>De beschuldigde of benadeelde is familie, een vriend of vriendin.</i></p> <p>Bent u -behalve als ambtsdrager- ook op andere wijze betrokken bij benadeelde of beschuldigde (bijvoorbeeld als familielid, vriend of vriendin), laat het ambtelijk handelen dan over aan een andere ambtsdrager. Het is moeilijk, zo niet onmogelijk, de benodigde distantie te houden wanneer u emotioneel betrokken bent.</p>
--	---

HOOFDSTUK 2 - PASTORALE ZORG

<p>2. Pastorale zorg</p> <p>Een benadeelde wendt zich tot u met een vraag om pastorale zorg. Maar soms wil iemand ook kerkrechtelijk handelen.</p> <p>Ga na welke stappen uit de reeks 2.1 t/m 2.6 bij uw situatie passen. Ga tot slot naar 2.7.</p> <p>Een belangrijk uitgangspunt is dat u een tweede ambtsdrager op de hoogte stelt.</p>	<p>2. Pastorale zorg</p> <p>Een belangrijk uitgangspunt in dit protocol is dat zaken betreffende mogelijk misbruik in pastorale relaties zo belastend en complex zijn dat u als ambtsdrager die last niet alleen moet dragen, maar deze moet delen met een tweede ambtsdrager. Daar zijn goede gronden voor. Het is verhelderend voor uzelf om met iemand te kunnen overleggen, u deelt de verantwoording voor uw handelwijze met een ambtsbroeder en het voorkomt dat u wordt meegetrokken in -indirecte-manipulatie door een beschuldigde of een benadeelde. Deze tweede ambtsdrager kan het beste de voorzitter van de kerkenraad zijn. Bent u zelf de voorzitter of is de voorzitter een betrokkene, breng dan de scribe of een ander kerkenraadslid op de hoogte.</p> <p>Te allen tijde informeert u de predikant en de consulent. Mocht één van deze personen de beschuldigde zijn, neemt u contact op met een andere predikant.</p> <p>Wijs benadeelde hoe dan ook altijd op het Meldpunt SMRK en op de website https://www.ger-geminfo.nl/meldpuntseksueelmisbruik</p> <p>In alle gevallen geldt dat u contact kunt opnemen met de coördinator van het Meldpunt als u vragen heeft over wat u in een bepaalde situatie moet of kunt doen. De coördinator kan u advies geven.</p> <p>Er zijn <i>folders</i> beschikbaar waarop werkwijze en bereikbaarheid van het Meldpunt SMRK vermeld staan.</p>
<p>2.1 Ga na of de benadeelde minder- of meerderjarig is.</p>	<p>2.1 Ga na of de benadeelde minder- of meerderjarig is.</p> <p>Als de benadeelde minderjarig is, rust er een zwaardere verantwoording op uw schouders. Van een minderjarige mag niet gevraagd worden dat deze zelf verantwoordelijkheid neemt voor beslissingen over aangifte en dat soort kwesties.</p> <p>Als richtlijn wordt geadviseerd om de juridische kaders binnen de jeugdzorg te hanteren.</p> <p>Tot 12 jaar: altijd in overleg met ouders;</p>

	<p>12-15 jaar: zo mogelijk altijd in overleg met ouders.</p> <p>Ouders dienen sowieso geïnformeerd te worden.</p> <p>16-18 jaar: Jongere heeft keuzemogelijkheid.</p>
<p>2.2 Benadeelde is minderjarig. Hieronder staan noodzakelijke en mogelijke stappen.</p> <p><i>Is er sprake van actueel misbruik?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Onderneem dan direct, zonder uitstel, actie. ➤ Neem contact op met ouders of wettelijk vertegenwoordigers, overleg met hen over de nodige stappen om het misbruik direct te doen stoppen. ➤ Licht een tweede ambtsdrager in. ➤ Meld het gebeuren bij Veilig Thuis ➤ Overleg met de politie. ➤ Bied of organiseer pastorale zorg. <p>Ga zo nodig naar Pastorale zorg (2.5)</p>	<p>2.2 Benadeelde is minderjarig. Hieronder staan noodzakelijke en mogelijke stappen.</p> <p><i>Het misbruik vindt nog steeds plaats.</i></p> <p>ALS HET MISBRUIK NU PLAATSVINDT, ONDERNEEM DAN DIRECT ACTIE OM HET TE STOPPEN.</p> <p>U stelt een tweede ambtsdrager op de hoogte, ook al zou dat betekenen dat u het ambtsgeheim moet doorbreken.</p> <p>Vraag in elk geval advies aan Veilig Thuis en bespreek hoe u een melding kunt doen (https://veiligthuis.nl/). Dit kan desnoods anoniem. Veilig Thuis heeft ook de mogelijkheid om een discreet onderzoek in te stellen. Anoniem overleggen met Veilig Thuis mag zonder medeweten van ouders. Andere stappen (zoals echt melden) moeten, indien mogelijk, in overleg met ouders gedaan worden of er moet duidelijk uitgelegd worden waarom er gekozen om ouders niet te informeren.</p> <p>Neem contact op met ouders of wettelijk vertegenwoordigers en overleg met hen wat de volgende stappen moeten zijn. Afhankelijk van de leeftijd van de minderjarige kan deze ook zelf in het overleg worden betrokken. Zie de juridische kaders in 2.1. Indien een van de ouders de beschuldigde is, moet met een ander overlegd worden.</p> <p>Daarnaast kunt u advies inwinnen bij de politie. Er is aangifte mogelijk of melding. Misschien kan de politie nog op andere wegen wijzen.</p> <p>Belangrijk is dat u luistert naar het verhaal van het kind, maar het kind niet probeert te 'verhoren'. Het verhoren van kinderen is zeer specialistisch werk. Als u dat op onvakkundige wijze doet, verandert u het verhaal, met als consequentie dat ofwel een onterechte beschuldiging tot stand komt, ofwel het verhaal van het kind zodanig vertekend raakt, dat politie en justitie er niets meer mee kunnen.</p> <p>De politie heeft overigens de mogelijkheid om - ook zonder dat er aangifte is gedaan- de zaak</p>

<p><i>Benadeelde is minderjarig en het misbruik vindt niet meer plaats.</i></p>	<p>strafrechtelijk in behandeling te nemen. Zie artikelen 244 en 245 van het Wetboek van Strafrecht.</p> <p><i>Benadeelde is minderjarig en het misbruik vindt niet meer plaats.</i></p> <p>U volgt goeddeels dezelfde weg. Het verschil is dat u nu geen actie hoeft te ondernemen om het misbruik te stoppen. Ook hier geldt dat u afstemt op de leeftijd van de minderjarige. Zie de juridische kaders in 2.1.</p> <p><i>Het organiseren van pastorale zorg.</i></p> <p>Het begeleiden van kinderen na seksueel misbruik en/of grensoverschrijdend gedrag is specialistisch werk. Veelal zijn ambtsdragers daartoe niet toegerust. Ouders of verzorgers kunnen het beste een therapeut inschakelen voor het kind. Het Meldpunt of de huisarts kan ouders, verzorgers of de minderjarige daarin adviseren. Aan de ouders of verzorgers dient de kerkenraad wel Pastorale zorg (2.5) te bieden. Wijs jongeren, ouders en verzorgers ook op het Meldpunt SMRK, die hiervoor de Vluchtheuvel kan inschakelen.</p>
<p>2.3 Benadeelde is meerderjarig. Er zijn twee mogelijkheden.</p> <p><i>Is benadeelde geen gemeentelid?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Verwijs, in principe, naar de kerkenraad van de benadeelde. ➤ Is benadeelde geen lid van de gemeente, ga dan met hem/haar om als met een lid van uw gemeente. <p><i>Is de benadeelde lid van de gemeente?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Ga naar Wel of niet op de hoogte brengen van een tweede ambtsdrager (2.4) 	<p>2.3 Benadeelde is meerderjarig.</p> <p>Dan maakt het verschil of benadeelde wel of geen gemeentelid is. Hier zijn allerlei situaties denkbaar. Een benadeelde kan bijvoorbeeld tot een andere gemeente behoren, maar aan u haar verhaal willen doen.</p> <p>Als vuistregel geldt dat de verantwoordelijkheid voor pastorale zorg altijd ligt bij de gemeente waartoe iemand behoort. De eigen gemeente is verantwoordelijk voor het organiseren van pastorale zorg, niet per se voor het uitvoeren daarvan.</p> <p>Ambtsdragers die worden ingeschakeld door een benadeelde, hebben vaak ook loyaliteit met de beschuldigde of met andere betrokkenen. Ambtsdragers hebben te maken met de belangen van de benadeelde, maar ook met de belangen van de beschuldigde en met die van de gemeente als geheel. Deze belangen en loyaliteiten kunnen strijdig met elkaar zijn. Voor benadeelde is het daarom, zeker bij kleine kerkenraden, vaak</p>

	<p>beter niet in de eigen gemeente pastoraal begeleid te worden. Benadeelden kunnen door hun eigen gemeente naar u verwezen zijn.</p> <p>NB: Het kan ook zijn dat de benadeelde zich tot uw gemeente wendt uit vrees in de eigen gemeente geen gehoor te vinden. In dat geval neemt uw gemeente de pastorale verantwoordelijkheid.</p> <p>Voor kerkrechtelijk handelen geldt de regel dat dit moet worden gedaan door de kerkenraad van de gemeente waar de beschuldigde werkzaam is.</p>
<p>2.4 Wel of niet op de hoogte brengen van een tweede ambtsdrager.</p> <p>Er zijn verschillende situaties mogelijk.</p> <p><i>Is de benadeelde niet akkoord met het op de hoogte brengen van een tweede ambtsdrager?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Handhaaf het ambtsgeheim en verwijst de benadeelde naar elders voor pastorale zorg. U onderneemt verder niets meer. <p><i>Is de benadeelde niet akkoord met het op de hoogte brengen van een tweede ambtsdrager, maar ontstaat voor u gewetensnood?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Ga naar Conflict van plichten en ambtsgeheim (7) <p><i>Is de benadeelde wel akkoord met het op de hoogte brengen van een tweede ambtsdrager?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Ga naar Pastorale zorg (2.5). ➤ Informeer een tweede ambtsdrager over de pastorale vraag m.b.t. het misbruik. 	<p>2.4 Wel of niet op de hoogte brengen van een tweede ambtsdrager.</p> <p>Het is van belang dat u benadeelde ervan kunt overtuigen dat u met het verhaal alleen iets kunt doen als u toestemming krijgt om het met een medeambtsdrager te delen. Weigert benadeelde dit, ook in een tweede gesprek, dan maakt u duidelijk dat u in deze zaak dan geen verdere begeleiding kunt geven en dan beëindigt u het pastorale contact. Het kan echter ook zijn dat er spanning ontstaat tussen de plicht tot handhaving van het ambtsgeheim en de plicht om te voorkomen dat anderen in gevaar komen. Er ontstaat dan een zogeheten conflict van plichten. Zie daarvoor Conflict van plichten en ambtsgeheim (7).</p>
<p>2.5 Bieden van pastorale zorg. U zet onderstaande stappen.</p> <p>Overleg met de benadeelde welke vorm van verdere pastorale zorg gewenst is en organiseer of bied zelf pastorale zorg.</p> <p>Zorg voor een schriftelijk verslag van het gesprek met benadeelde en leg dit ter verifiëring aan hem/haar voor.</p> <p>Ga de wens tot melding na en ga zo nodig naar Kerkrechtelijk handelen (2.6)</p>	<p>2.5 Bieden van pastorale zorg.</p> <p>Het is van belang om grote zorgvuldigheid te betrachten en daarom, voordat u met het verhaal naar een tweede ambtsdrager gaat, de zaken die u gehoord hebt op papier te zetten en ter verifiëring voor te leggen aan de benadeelde. Het is goed om u hierbij te beperken tot een aantal feitelijke gegevens (wie, wat, waar, wanneer). Hierdoor komt u bij de tweede ambtsdrager niet met een vaag, maar met een feitelijk verhaal.</p> <p>U kunt hierbij gebruik maken van een format. <i>(zie bijlage).</i></p>

	<p>U kunt in overleg met benadeelde bepalen welke vorm van pastorale zorg het meest geschikt is.</p> <p>De ervaring leert dat de pastorale zorg in veel gevallen beter niet door een ambtsdrager van de eigen gemeente kan worden gegeven. Dat geldt zeker als de beschuldigde de predikant is. De andere ambtsdragers komen dan vaak in een loyaliteitsconflict omdat zij de belangen van de benadeelde moeten behartigen maar ook loyaal willen zijn aan hun predikant. Het verdient daarom meestal de voorkeur om voor de pastorale zorg een ambtsdrager van een andere gemeente in te schakelen. Dit laat onverlet dat het ook van groot belang is om een ambtsdrager aan te wijzen die vanuit de eigen gemeente contact onderhoudt met benadeelde.</p>
<p>2.6 Kerkordelijk handelen bij melding of klacht.</p> <p>De benadeelde kan een wens hebben om het gebeuren te melden met als doel kerkrechtelijk handelen.</p> <p>Wil benadeelde een melding bij de kerkenraad?</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Ga naar Kerkrechtelijk Handelen (3) <p><i>Wil benadeelde een klacht indienen?</i></p> <p>Ga naar Klacht(procedure) (8 + Bijlage 2)</p>	<p>2.6 Kerkordelijk handelen bij melding of klacht.</p> <p>Een melding wil niet zeggen dat benadeelde kan bepalen of een kerkenraad al dan niet kerkordelijk gaat handelen. De kerkenraad bepaalt zelf wanneer en hoe er gehandeld wordt.</p> <p>Kerkordelijk behandelen van daders is zwaar voor benadeelden. Het is belangrijk dat zij zich hierop goed kunnen voorbereiden. Schriftelijke informatie helpt hierbij. Geef daarom in alle gevallen niet alleen mondelinge, maar zo mogelijk ook schriftelijke informatie over de procedure.</p>
<p>2.7 Alle betrokkenen hebben pastorale zorg nodig.</p>	<p>2.7 Pastorale zorg voor alle betrokkenen.</p> <p>Uitgangspunt is dat alle betrokkenen recht hebben op pastorale zorg: de benadeelde maar ook diens echtgenoot of gezin, de beschuldigde, maar ook diens echtgenoot of gezin.</p> <p>Dat alles kan natuurlijk niet door één en dezelfde ambtsdrager gebeuren. Het verdient bij kleine kerkenraden de voorkeur ambtsdragers uit een andere gemeente in te schakelen. De kerkenraad moet erop toezien dat er voor iedere betrokkene pastorale zorg geregeld is.</p> <p>Er zijn flyers beschikbaar waarop informatie en de bereikbaarheid van het Meldpunt SMRK vermeld staan. Het is van belang dat u als kerkenraad de benadeelde wijst op de mogelijkheden van dit Meldpunt SMRK en hen van informatie voorziet om een zo laagdrempelig mogelijk aanbod te kunnen doen.</p>

HOOFDSTUK 3 – KERKRECHTELIJK HANDELEN

<p>3. Kerkrechtelijk handelen.</p> <p>Kerkrechtelijk handelen kent verschillende vormen. Kies welke omschrijving bij uw situatie past en zet bijbehorende stappen. Let op, als het om een minderjarige gaat, en er is sprake van actueel misbruik, onderneem dan direct actie. Ga naar Benadeelde is minderjarig (2.2).</p>	<p>3. Kerkrechtelijk handelen.</p> <p>Op grond van de verklaring door de benadeelde, maar natuurlijk ook door een derde en bewijzen die zijn geleverd, kan het noodzaak zijn over te gaan tot kerkrechtelijk handelen. Kies welke situatie bij u past en zet daarna de vervolgstappen. Let wel: een melding zegt nog niets over de juistheid van de beweringen. U bent als kerkenraad ook niet geroepen om daarover een uitspraak te doen.</p>
<p>3.1 Er vindt een melding plaats door benadeelde.</p> <p>U zet vijf stappen in volgorde.</p> <ol style="list-style-type: none">1. Zorg voor een schriftelijk verslag van de melding en leg het ter verifiëring voor aan de benadeelde.2. Breng een tweede ambtsdrager op de hoogte, bij voorkeur de voorzitter van de kerkenraad.3. Betrek zowel de predikant als de consulent bij uw zaak.4. Samen met de predikant en de consulent voert u een gesprek met de beschuldigde.5. Ga een gesprek aan met de beschuldigde na een melding (4).	<p>3.1 Een melding door benadeelde.</p> <p>Indien het verzoek mondeling geschiedt, is het zaak een schriftelijk verslag te maken en dat ter verifiëring voor te leggen aan melder (zie ook 2.5).</p> <p>Bij een melding brengt u de voorzitter van het kerkenraad op de hoogte of, indien nodig, een ander kerkenraadslid. Samen kunt u afwegen of u er goed aan doet nu al de hele kerkenraad in te lichten. Belangrijke overwegingen hierbij zijn: de omvang van de kerkenraad (in dit stadium is het goed om de zaak zo weinig mogelijk bekend te laten worden) én de mate waarin er in de gemeente al een geruchtenstroom op gang gekomen is. In dat laatste geval heeft de kerkenraad er baat bij direct geïnformeerd te worden.</p> <p>Anders ligt het wanneer er een schriftelijke melding bij de scriba van de kerkenraad binnenkomt. Dan is het vanzelfsprekend dat de hele kerkenraad wordt ingelicht.</p> <p>U stelt vervolgens als (deel van de) kerkenraad de predikant en de consulent op de hoogte. De consulent wordt bij verdere stappen betrokken, omdat hij kan bemiddelen bij moeilijkheden, maar vooral omdat de consulent de nodige afstand heeft tot de gemeente. Om die reden zullen er bij de consulent minder snel loyaliteitsconflicten ontstaan.</p> <p>Samen met de predikant en de consulent voert u een gesprek met de beschuldigde (5) Het ligt niet voor de hand dat de beschuldigde bij een dergelijk gesprek iemand ter ondersteuning meeneemt, maar als beschuldigde dat wil, is daar geen bezwaar tegen.</p>

3.2 Er vindt een melding plaats door een derde.

Ga na welke situatie van toepassing is.

Wordt de melding gedaan namens de benadeelde?

Vraag toestemming tot behandeling van het verzoek bij de benadeelde. Bij akkoord gaat u naar: Er vindt een melding plaats door benadeelde (3.1).

Gebeurt de melding buiten medeweten van de benadeelde?

- Breng een tweede ambtsdrager op de hoogte.
- Betrek zowel de predikant als de consulent bij uw zaak.
- Voer daarna gesprek met de benadeelde.
- Zorg vervolgens voor een schriftelijk verslag en leg het ter verifiëring voor aan de benadeelde.
- Ga ten slotte naar een gesprek aan met de beschuldigde na een melding (4).

3.2 Er vindt een melding plaats door een derde.

Indien de melding plaatsvindt door een derde namens de benadeelde, dient deze altijd eerst geverifieerd te worden bij de benadeelde. Bij akkoord handelt u volgens 'Verzoek om kerkrechtelijk handelen m.b.v. een melding vindt plaats door benadeelde' (3.1).

Wijs altijd op het bestaan van het Meldpunt SMRK. De begeleiding door een vertrouwenspersoon van het Meldpunt is aanvullend op de pastorale zorg vanuit de gemeente en vervangt die niet.

Maar als de melding buiten medeweten van de benadeelde is gedaan, is het nodig om alvorens met de beschuldigde te spreken, eerst een gesprek met de benadeelde te voeren. Ook dit gesprek voert u pas nadat de predikant en de consulent zijn ingeschakeld.

Het ligt niet voor de hand bij een pastoraal gesprek iemand ter ondersteuning mee te nemen, maar als benadeelde dat wil, is daar geen bezwaar tegen.

Van belang is om de melder te vragen naar concrete feiten en aanwezige zorgsignalen. Hierbij kunt u gebruik maken van een format dat opgenomen is als bijlage. Overleg daarbij met het Meldpunt SMRK op welke wijze u het gesprek met de benadeelde aangaat. Gezien de afhankelijkheidspositie van de benadeelde en het belang voor de beschuldigde dat het mogelijk misbruik verborgen blijft, ligt het voor de hand dat de melding ontkend wordt. De kwetsbaarheid van de benadeelde vraagt daarin een zorgvuldige handelwijze waarbij niet zonder meer de benadeelde of beschuldigde wordt geloofd.

Ook als de benadeelde ontkent dat er van enig misbruik sprake is, voert u vervolgens een gesprek met de beschuldigde. Als ook deze ontkent dat er enig misbruik heeft plaatsgevonden, zoekt u overleg met het Meldpunt SMRK. Wanneer er geen aanknopingspunten zijn om verder actie te ondernemen, confronteert u de melder met uw bevindingen. U wijst de melder erop dat de beschuldigde en de benadeelde ontkennen dat er sprake is van misbruik en u de zaak daarom zult laten rusten. Vraag de melder om alert te blijven op signalen en bij zorg opnieuw contact op te nemen.

<p>3.3 Gevolgen voor de beschuldigde.</p> <p><i>Is de beschuldigde ambtsdrager?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Overweeg of de beschuldigde zijn werk moet opschorten. ➤ Gebruik hierbij de desbetreffende bepalingen in de DKO. <p><i>Is de beschuldigde werknemer?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Raadpleeg de arbeidsvoorwaarden van de beschuldigde. 	<p>3.3 Gevolgen voor de beschuldigde.</p> <p><i>De beschuldigde is ambtsdrager</i></p> <p>Als een ambtsdrager beschuldigd wordt is altijd de vraag aan de orde of deze ambtsdrager de werkzaamheden moet opschorten. Zorgvuldigheid tegenover de beschuldigde moet worden afgewogen tegenover zorg voor benadeelde en voor de rust in de gemeente. Er kunnen maatregelen worden genomen om te bewerkstelligen dat betrokkene gedurende enige tijd zijn werkzaamheden niet of beperkt verricht, zonder dat dit het karakter van een schorsing heeft.</p> <p>De kerkenraad heeft daartoe bevoegdheden. Meer hierover vindt u in de DKO.</p> <p><i>De beschuldigde is werknemer</i></p> <p>Is de beschuldigde kerkelijk werker, dan gelden niet alleen de regels van de tucht, maar kunnen ook de arbeidsvoorwaarden uit de arbeidsovereenkomst van belang zijn. Bovendien gelden voor werknemers in het algemeen de arbeidsrechtelijke bepalingen uit Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek en aanverwante bepalingen. Men dient zich daar rekenschap van te geven bij de te nemen beslissingen. Als uitgangspunt geldt dat men de werknemer dient te horen alvorens maatregelen tegen hem te nemen. Zorgvuldigheid tegenover de beschuldigde moet worden afgewogen tegenover zorg voor de benadeelde en voor de vrede in de gemeente.</p>
<p>3.4 Conclusies n.a.v. een melding.</p> <p>Er kan een noodzaak zijn tot kerkrechtelijk handelen naar aanleiding van de melding.</p> <p>Wanneer het verzoek gegrond is:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. overweeg te nemen tuchtmaatregelen; 2. evalueer de rol van de kerkenraad; 3. wees onomwonden loyaal met het slachtoffer, zowel tegenover betrokkene zelf als richting de gemeente. 	<p>3.4 Conclusies n.a.v. een melding.</p> <p>Na een melding kan er noodzaak zijn tot kerkrechtelijk handelen.</p> <p>Er zullen nog moeilijke tijden volgen. Het is zaak om daarop voorbereid te zijn. Overigens staat aan benadeelde ook de strafrechtelijke weg open. Benadeelde kan aangifte doen bij de politie. Politie en justitie onderzoeken of er een grond is voor vervolging. Er kan een strafzaak volgen.</p> <p>Artikel 249 van het Wetboek van Strafrecht stelt ontucht met iemand die aan je zorg is toevertrouwd strafbaar. Het kan leiden tot maximaal zes jaar gevangenisstraf. Een strafrechtelijke procedure duurt vaak enkele jaren. Als laatste mogelijkheid kan benadeelde ook een civielrechtelijke procedure starten. Benadeelde kan, met</p>

	<p>hulp van een advocaat, een civiele procedure starten om schade te claimen. De rechter in een civielrechtelijke procedure onderzoekt niet of er een strafbaar feit gepleegd is, maar of beschuldigde schade heeft berokkend aan benadeelde.</p> <p>Als de melding gegrond is verklaard, beraadt de kerkenraad zich over te nemen tuchtmaatregelen.</p> <p><i>Informatie</i></p> <p>Artikel 79 DKO (2019) stelt:</p> <p>1) Wanneer een predikant een openbare, ernstige zonde bedrijft die voor de gemeente schandelijk is, of voor de overheid strafwaardig, wordt hij op grond van een voorafgaand oordeel van de kerkenraad van zijn gemeente, samen met de kerkenraad van een door de classis aangewezen naburige gemeente (a) direct geschorst in zijn dienst (b). Over zijn afzetting wordt door de classis geoordeeld met advies van deputaten ex artikel 49 DKO.</p> <p>2) Betreft het een ouderling of diaken, dan wordt hij direct afgezet op grond van een voorafgaand oordeel van de kerkenraad van zijn gemeente, samen met de kerkenraad van de eerder genoemde door de classis aangewezen gemeente ©.</p> <p><i>De nadere toelichting is opgenomen in '... En met orde, Handreiking bij Dordtse Kerkorde, Appel en Tucht (2019) en op de website https://www.gergemkerkrecht.nl/</i></p> <p>De kerkenraad bezint zich, in overleg met de predikant en de consulent, op het informeren van de gemeente. De kerkenraad kan zich daarbij laten adviseren door het Meldpunt SMRK. De gemeente heeft geen recht op alle details van de zaak, daarmee zou de privacy van betrokkenen teveel geschaad worden.</p> <p><i>Evaluatie</i></p> <p>Evalueer uw eigen rol als kerkenraad, zowel voorafgaand aan de melding als tijdens de behandeling van het verzoek. Denk daarbij ook aan de benadeelde: zorgvuldige evaluatie van uw omgaan met benadeelde, beschuldigde en andere betrokkenen, kan bijdragen aan het recht doen aan benadeelde.</p>
--	---

	<p><i>Loyaliteit met slachtoffer</i></p> <p>Wees er, wanneer de melding gegrond verklaard is, in al uw communicatie ondubbelzinnig duidelijk over dat het slachtoffer geschaad is door niet-professioneel gedrag van de ambtsdrager en dat het slachtoffer respect en een veilige plaats binnen de gemeente verdient. Benoem eventuele verdachtmakingen wanneer ze u ter ore komen duidelijk in het openbaar en leg uit waarom ze ontoelaatbaar zijn. Dat is ook in het belang van gemeente als geheel. Kortom: kies onomwonden voor het slachtoffer. Laat hier geen spoor van twijfel over bestaan. Te vaak wordt een slachtoffer van misbruik ook nog eens het slachtoffer van uitsluiting. Sommige gemeenteleden geven de benadeelde de schuld van de onrust in de gemeente of van het feit dat de gemeente een (gewaardeerd) ambtsdrager verliest. Veel gemeenteleden worden door het zien van de benadeelde herinnerd aan de ellende en zij kiezen er -vaak onbewust- voor de benadeelde uit te sluiten om te kunnen vergeten wat er is gebeurd.</p> <p>Zorg ervoor dat de benadeelde zijn/haar plek kan houden in de gemeente.</p> <p>Waak ervoor dat niemand zich van de rechten van de benadeelde meester maakt en zich opwerpt als diens verdediger. Hij/zij dient in zijn/haar waarde te worden gelaten. Overleg met de benadeelde hoe u uw loyaliteit het beste gestalte kunt geven. De benadeelde kan zich hierin laten bijstaan door een vertrouwenspersoon van het Meldpunt SMRK.</p> <p>Houd niemand vast in de rol van slachtoffer. Laat benadeelde de keuze zijn of haar leven op eigen wijze opnieuw vorm te geven.</p> <p><i>Hervatting werkzaamheden</i></p> <p>Als de melding ongegrond is verklaard mag beschuldigde/dader weer terugkeren in zijn ambt of functie.</p> <p><i>Strafrechtelijke procedure</i></p> <p>Het staat benadeelden vrij om aangifte te doen. Misbruik maken van iemand in een afhankelijkheidsrelatie is immers een strafbaar feit.</p>
--	--

HOOFDSTUK 4 - GESPREK MET BESCHULDIGDE

<p>4. Gesprek met een beschuldigde na een melding.</p> <p>In dit hoofdstuk wordt beschreven hoe u als ambtsdrager het gesprek met beschuldigde kunt voeren, en wat u voor stappen kunt zetten na afloop van het gesprek. Ga na welke kaders op uw situatie van toepassing zijn en volg dan de aangegeven route. Let op: als het om een minderjarige gaat en er is sprake van actueel misbruik, onderneem dan direct actie. Zie ook wat hierover bij Benadeelde is minderjarig (2.2) is gezegd.</p>	<p>4. Gesprek met een beschuldigde na een melding.</p> <p>U komt in dit onderdeel naar aanleiding van een melding. Bij een melding worden de predikant en de consulent ingeschakeld. Samen met de predikant en de consulent voert de ambtsdrager die de melding heeft gekregen (of de 'tweede' ambtsdrager) een gesprek met de beschuldigde. De bedoeling van dit gesprek is uitsluitend om de beschuldigde te informeren over en te confronteren met de melding.</p>
<p>4.1 Ambtsdrager en consulent voeren een gesprek met beschuldigde.</p> <p>Zet drie stappen.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Let op de aard van het gesprek. U kunt uitsluitend informeren. 2. Informeer bij de predikant en de consulent of er meer meldingen zijn binnen gekomen aangaande de beschuldigde. 3. Ga na welke van de onderstaande situaties op uw situatie van toepassing zijn. 	<p>4.1 Ambtsdrager en consulent voeren een gesprek met beschuldigde.</p> <p>Zet drie stappen.</p> <p>Doel van het gesprek met beschuldigde is onder andere het misbruik zo spoedig mogelijk op het spoor te komen. De praktijk leert dat -wanneer er sprake blijkt te zijn van seksueel misbruik en/of grensoverschrijdend gedrag - er vaak al veel eerder allerlei signalen waren, die niet serieus zijn genomen. Om de veiligheid van kwetsbare mensen in de kerk zo goed mogelijk te waarborgen, is het dus zaak signalen op te vangen en te registreren. Dit is echter een gevoelige en complexe zaak, te meer omdat de privacy van beschuldigten niet onnodig mag worden geschaad.</p> <p>De beschuldigde kan de beschuldigingen erkennen, maar ook ontkennen. De uitkomst van het gesprek bepaalt hoe u verder handelt. Houd de melder en de beschuldigde steeds op de hoogte van wat er met de melding gedaan is. Als de melder een ander is dan de benadeelde, informeert u deze ook.</p>
<p>4.2 De beschuldigde ontkent de beschuldigingen.</p> <p>Zet de volgende stappen.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Stel de melder, respectievelijk de benadeelde, op de hoogte van dit feit. 2. Ga na of u verder onderzoek noodzakelijk acht. 3. Houd alle betrokkenen op de hoogte. 4. Bied melder pastorale zorg aan. 	<p>4.2 De beschuldigde ontkent de beschuldigingen.</p> <p>Als de beschuldigde de beschuldiging ontkent, stelt u de melder, respectievelijk de benadeelde daarvan op de hoogte.</p> <p>Als eerder in dit Protocol benoemd: Van belang is om de melder uit te vragen op concrete feiten en aanwezige zorgsignalen. Hierbij kunt u gebruik maken van een format dat opgenomen is</p>

	<p>als bijlage. Overleg daarbij met het Meldpunt SMRK op welke wijze u het gesprek met de beschuldigde aangaat. Gezien de afhankelijkheidspositie van de benadeelde en het belang voor de beschuldigde dat het mogelijk misbruik verborgen blijft, ligt het voor de hand dat de melding ontkend wordt. De kwetsbaarheid van de benadeelde vraagt daarin een zorgvuldige handelswijze waarbij niet zonder meer de benadeelde en beschuldigde wordt geloofd.</p> <p>Bij blijvende ontkenning dient er een gesprek plaats te vinden met als doel de aanwezige zorgen weg te nemen waarbij de waarheidsvraag niet leidend is. Vraag advies bij het Meldpunt SMRK voor de wijze waarop dit gesprek vorm gegeven kan worden.</p> <p>Wanneer ontkenning wordt gehandhaafd en er een gesprek heeft plaatsgevonden hoe te handelen omtrent de gemelde zorgen, kun u in principe niet verder. Indien het gesprek van dien aard was dat u er niet gerust op bent, kunt u verdere stappen nemen in overleg met zowel de predikant als de consulent en het Meldpunt SMRK.</p>
<p>4.3 De beschuldigde erkent de beschuldigingen.</p> <p>Zet de volgende stappen.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Stel de melder, respectievelijk de benadeelde, op de hoogte. 2. Spreek met de beschuldigde af welke stappen gezet worden. 3. Ga de noodzakelijkheid van tuchtmaatregelen na. 4. Bied melder, respectievelijk de benadeelde, pastorale zorg aan. 	<p>4.3 De beschuldigde erkent de beschuldigingen.</p> <p>Als de beschuldigde toegeeft dat de melding op waarheid berust en dat hij of zij inderdaad onjuist gehandeld heeft, stelt u de melder, respectievelijk de benadeelde, hiervan op de hoogte. De erkenning heeft wel gevolgen. Welke dat zijn, is afhankelijk van de situatie. Zo kunt u bijvoorbeeld met beschuldigde afspreken dat beschuldigde betrokkene therapie gaat volgen. Ook zullen er kerkrechtelijk gevolgen zijn.</p> <p>Worden de gemelde zaken ten dele erkend en/of stelt de beschuldigde dat er geen sprake van misbruik was, dan dient te worden gehandeld op de wijze als bij Beschuldigde ontkent de beschuldiging (4.2)</p> <p>Bied de melder pastorale zorg aan.</p> <p>Overweeg of en op welke wijze u de gemeente wilt inlichten.</p>

HOOFDSTUK 5 - EEN BESCHULDIGDE OF DADER MELDT ZICH

<p>5. Een beschuldigde of dader meldt zich.</p> <p>Hieronder staat beschreven welke stappen u moet zetten.</p>	<p>5. Een beschuldigde of dader meldt zich.</p> <p>Het is denkbaar dat een beschuldigde of dader zich bij u meldt. Mogelijk wil een dader aan u, als ambtsdrager, toevertrouwen wat er gebeurd is of nog steeds gebeurt. Mogelijk wil een beschuldigde uw hulp inroepen.</p>
<p>5.1 Een dader meldt zich.</p> <p>Kies welke situatie van toepassing is en zet de bijbehorende stappen.</p> <p><i>Is de benadeelde minderjarig?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Ga naar Benadeelde is minderjarig (2.2) en volg alle daar beschreven stappen. <p><i>Is de benadeelde meerderjarig?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Meld dat het ambtsgeheim wordt doorbroken en stel een tweede ambtsdrager op de hoogte. ➤ Schakel de predikant als de consulent in. ➤ Ga samen in gesprek met de dader. ➤ Ga naar beschuldigde erkent de beschuldigingen (4.3). 	<p>5.1 Een dader meldt zich.</p> <p>Het is denkbaar dat een dader zich bij u meldt omdat hij/zij aan u, als ambtsdrager, wil toevertrouwen wat er gebeurd is of nog steeds gebeurt. Wellicht doet betrokkene daarbij ook een beroep op uw ambtsgeheim. Dan moet duidelijk zijn dat een dergelijk beroep in dit geval niet mogelijk is. Het ambtsgeheim zou dan immers moeten dienen om misbruik van het ambt geheim te houden. Daar is het ambtsgeheim nooit voor bedoeld. Het dient juist om de betrouwbaarheid van het ambt veilig te stellen. Juist omwille van die betrouwbaarheid moet het ambtsgeheim in dit geval worden doorbroken.</p> <p>Te allen tijde stelt u dus een tweede ambtsdrager op de hoogte. Samen schakelt u de predikant en de consulent in en hebt een gesprek met de dader. Volg de aanwijzingen onder De beschuldigde erkent de beschuldigingen (4.3).</p> <p>Als de melding van de dader misbruik van een minderjarige betreft dat nog steeds voortduurt, onderneem dan direct actie.</p> <p>Neem contact op met ouders of wettelijk vertegenwoordigers.</p> <p>Licht de kerkenraad in. Zie wat bij Benadeelde is minderjarig (2.2) is opgemerkt. Volg de stappen die daar zijn beschreven. Er is wel een verschil met 2.2.: de dader heeft zich nu bekendgemaakt.</p> <p>U kunt er dus van uitgaan dat er sprake is van daadwerkelijk misbruik.</p>
<p>5.2 Een beschuldigde meldt zich.</p> <p>Meld dat het ambtsgeheim wordt doorbroken. Breng een tweede ambtsdrager op de hoogte en ga samen in gesprek met de beschuldigde.</p>	<p>5.2 Een beschuldigde meldt zich.</p> <p>Als iemand die door derden of in geruchten beschuldigd wordt zich bij u meldt, voer dan samen met een tweede ambtsdrager een gesprek met hem of haar.</p>

<p><i>Twijfelt u over de uitkomst van dit gesprek?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Schakel zowel de predikant als de consultant in voor een tweede gesprek. Volg de procedure onder Gesprek met een beschuldigde (4). Als beschuldigde zichzelf meldt, is er nog niet met benadeelde gesproken. ➤ Als er een concrete benadeelde is, moet ook met hem/haar gesproken worden. <p><i>Lijkt er geen grond voor de geruchten?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Overleg in de kerkenraad hoe de geruchten ontzenuwd kunnen worden. <p><i>Is de werkwijze van beschuldigde aanleiding voor geruchten?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Maak werkafspraken met de beschuldigde. <p><i>Spreken beschuldigde en benadeelde over een liefdesrelatie?</i></p> <p>Ga naar Een liefdesrelatie (6.4)</p>	<p>Als dat gesprek voor uw gevoel niet bevredigend verloopt, schakel dan zowel de predikant als de consultant in en voer samen met hen een tweede gesprek. Beschouw dat tweede gesprek als Gesprek met een beschuldigde (4) en handel overeenkomstig.</p> <p>Als alles erop wijst dat de geruchten geen grond hebben, overweeg dan in de kerkenraad of u iets kunt doen om de geruchten te ontzenuwen. Uitgangspunt daarbij is dat geruchten die rond blijven zingen schadelijk zijn voor alle betrokkenen, de gemeente inclusief. In het algemeen zal het goed zijn om dan aan de gemeente opening van zaken te geven.</p> <p>Mogelijk leidt de werkwijze of de ambtsinvulling van de beschuldigde er toe dat er geruchten ontstaan. Maak in dat geval werkafspraken met de beschuldigde over de verandering van de werkwijze of ambtsinvulling.</p>
---	---

HOOFDSTUK 6 - HOREN VAN ANDEREN OF GERUCHTEN OVER MOGELIJK

MISBRUIK

<p>6. U hoort van anderen of via geruchten over mogelijk misbruik.</p> <p>Hieronder staat beschreven wat u moet doen als u via geruchten of van derden hoort over mogelijk misbruik. Volg 6.1 t/m 6.3. Ga zo nodig naar 6.4.</p>	<p>6. U hoort van anderen of via geruchten over mogelijk misbruik.</p>
<p>6.1 U hoort van derden of via geruchten van mogelijk misbruik.</p> <p>Zet de volgende stappen.</p> <ol style="list-style-type: none">1. Ga extra zorgvuldig te werk. Zet het gerucht op papier en verifieer dit bij de persoon die u het gerucht vertelde.2. Breng een tweede ambtsdrager op de hoogte.3. Ga in gesprek met de beschuldigde en volg de beschreven stappen.4. Ga in gesprek met de benadeelde en volg de beschreven stappen.	<p>6.1 U hoort van derden of via geruchten van mogelijk misbruik.</p> <p>Het uitgangspunt is dat er met geruchten iets gedaan moet worden en dat zij niet rond mogen blijven zingen. Maar dat moet natuurlijk wel zorgvuldig gebeuren.</p> <p>Daarom is het nodig dat u wat u gehoord hebt op papier zet en het vervolgens ter verifiëring voorlegt aan degene die u het gerucht verteld heeft. Probeer u daarin te beperken tot een aantal feitelijke gegevens (wie, wat, waar, wanneer en dergelijke). Hierna brengt u een tweede ambtsdrager op de hoogte en gaat in gesprek met de beschuldigde.</p>
<p>6.2 U heeft, samen met de tweede ambtsdrager, een gesprek met beschuldigde over het gerucht.</p> <p>Kies uit het onderstaande wat op uw situatie van toepassing is en zet de bijbehorende stappen.</p> <p><i>Wil de beschuldigde u niet ontmoeten?</i></p> <ul style="list-style-type: none">➤ Schakel zowel de predikant als de consulent in. <p><i>Ontkent de beschuldigde het gerucht en bent u gerustgesteld?</i></p> <ul style="list-style-type: none">➤ Bespreek of de werkwijze van beschuldigde mogelijk aanleiding gaf tot geruchten. Maak zo nodig werkafspraken. Ga ook na hoe de geruchten te ontzenuwen.	<p>6.2 Gesprek met beschuldigde.</p> <p>Mocht de beschuldigde niet bereid zijn u te ontvangen, dan schakelt u de predikant en de consulent in.</p> <p>Samen met de tweede ambtsdrager voert u een gesprek met de beschuldigde waarin u deze confronteert met het gerucht. Als de beschuldigde ontkent en er lijken geen andere gronden aanwezig om aan te nemen dat er daadwerkelijk misbruik heeft plaatsgevonden, ga dan samen na of het gedrag of de werkwijze van de beschuldigde aanleiding tot de geruchten kan hebben gegeven. Als dat zo is maak dan werkafspraken met de beschuldigde. U kunt hierbij bijvoorbeeld denken aan het te frequent bezoeken van een gemeentelid, op tijden waarop de echtgenoot afwezig is of op ongebruikelijke tijden.</p>

<p><i>Ontkent de beschuldigde het gerucht maar heeft u twijfel?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Schakel zowel de predikant als de consulent in en voer samen een tweede gesprek. Volg de stappen onder Gesprek met een beschuldigde (4) <p><i>Bevestigt de beschuldigde het gerucht?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Ga naar Beschuldigde erkent de beschuldiging (4.3) <p><i>Bevestigt de beschuldigde het gerucht, maar spreekt hij/zij misbruik tegen omdat er sprake is van een liefdesrelatie?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Ga naar Een liefdesrelatie (6.4) 	<p>Als de beschuldigde ontkent en er lijkt geen enkele aanleiding voor de geruchten te zijn, overleg dan met de beschuldigde wat er gedaan kan worden om de geruchten uit de wereld te helpen.</p> <p>Als de beschuldigde ontkent maar er blijft voor u reden tot ongerustheid, stel dan de consulent op de hoogte en voer samen met de predikant en de consulent opnieuw een gesprek met de beschuldigde. Volg de procedure zoals beschreven onder Gesprek met een beschuldigde (5)</p> <p>Er kunnen redenen zijn om met de gemeente te communiceren over de geruchten. Vraag eventueel advies aan het Meldpunt SMRK.</p>
<p>6.3 U heeft een gesprek met benadeelde.</p> <p>Kies wat op uw situatie van toepassing is en zet de bijbehorende stappen.</p> <p><i>Bevestigt de benadeelde het misbruik?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Wijs op de mogelijkheden van pastorale zorg en op het doen van een melding of het indienen van een klacht. Volg zo nodig de stappen onder Pastorale zorg (2), Kerkrechtelijk handelen (3) en wijs op het Meldpunt SMRK <p><i>Bevestigt de benadeelde het misbruik, maar wil geen vervolgstappen?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Spreek de benadeelde aan op zijn/haar verantwoordelijkheid. Probeer via de beschuldigde ingang te vinden. Uiteindelijk heeft de kerkenraad een eigen verantwoordelijkheid. <p><i>Bevestigt de benadeelde de geruchten, maar spreekt deze 'misbruik' tegen omdat er sprake is van een liefdesrelatie?</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Ga naar Een liefdesrelatie (6.4) 	<p>6.3 Gesprek met benadeelde.</p> <p>Nadat u met de beschuldigde heeft gesproken, licht u ook de benadeelde in. Als deze de geruchten bevestigt en meent dat er inderdaad van misbruik sprake is geweest, wijs dan op de mogelijkheid van pastorale hulp en op het Meldpunt SMRK.</p> <p>Bevestigt de benadeelde het misbruik maar wil deze persoon geen melding doen, dan ontstaat een moeilijke situatie. De beschuldiging blijft in de lucht hangen. Benadeelde heeft hierin een verantwoordelijkheid en mag daarop -met de nodige pastorale zorg - gewezen worden. Uiteindelijk heeft de kerkenraad een eigen verantwoordelijkheid.</p> <p>Bevestigt de benadeelde de geruchten, maar weigert deze het 'misbruik' te noemen omdat er van een wederzijdse liefdesrelatie sprake zou zijn, wijs er dan op dat de kerk ervan uitgaat dat functionele en persoonlijke relaties niet vermengd mogen worden. En dat een liefdesrelatie van een ambtsdrager met een gemeentelid die niet gemeld is, als mogelijk misbruik wordt gezien.</p>

6.4 Een liefdesrelatie

Spreekt een van de betrokkenen van een liefdesrelatie?

- Wijs betrokkenen erop dat van ambtsdragers verwacht wordt een dergelijke relatie vroegtijdig te melden aan de kerkenraad.

6.4 Een liefdesrelatie

Soms ontstaat er inderdaad een liefdesrelatie tussen een ambtsdrager en een gemeentelid. Dat is ook niet in alle gevallen af te wijzen. Al is het goed dat ambtsdragers zich ervan bewust zijn dat een liefdesrelatie die ontstaat vanuit pastorale of functionele contacten, in principe door de kerk wordt afgewezen. In een dergelijke situatie bestaat nu eenmaal onvermijdelijk ongelijkheid in macht en invloed.

Ambtsdragers dienen het ontstaan van een liefdesrelatie daarom vroegtijdig te melden bij de kerkenraad, zodat de pastorale relatie beëindigd kan worden en aan het gemeentelid een andere pastor kan worden toegewezen. In het algemeen zal de liefdesrelatie zo spoedig mogelijk in de openbaarheid moeten komen. Meldt een ambtsdrager de liefdesrelatie niet, dan wordt de relatie gezien als mogelijk misbruik.

HOOFDSTUK 7 CONFLICT VAN PLICHTEN EN AMBTSGEHEIM

7. Conflict van plichten en ambtsgeheim.

Hieronder staat beschreven wat u moet doen als uw verschillende plichten als ambtsdrager met elkaar strijdig zijn.

Brengt uw ambtsgeheim u in een conflict van plichten?

- Maak zelf een afweging met hulp van de criteria uit de toelichting.
- Vraag eventueel advies aan het Meldpunt SMRK en/of Veilig Thuis
- Neem een beslissing over het al dan niet doorbreken van uw ambtsgeheim.

Besluit u het ambtsgeheim te doorbreken?

- Vraag eventueel advies of ondersteuning aan het Meldpunt SMRK.
- Licht de benadeelde in over uw voorstellen/besluit.
- Stel een tweede ambtsdrager op de hoogte.
- Neem alle volgende stappen in overleg met de tweede ambtsdrager.

7. Conflict van plichten en ambtsgeheim.

Het is denkbaar dat een beschuldigde of dader zich bij u meldt. Mogelijk wil een dader aan u, als ambtsdrager, toevertrouwen wat er gebeurd is of nog steeds gebeurt. Mogelijk wil een beschuldigde uw hulp inroepen.

Het ambtsgeheim is van grote waarde. Het feit dat mensen ervan op aan kunnen dat wat zij in vertrouwen vertellen ook in vertrouwen bewaard wordt, maakt het mensen mogelijk te spreken.

Maar ook aan het ambtsgeheim kan een grens komen. U kunt namelijk in een situatie terechtkomen waarin conflicterende belangen spelen en u niet weet wat te doen: uw zwijgplicht doorbreken of juist niet? In beide gevallen kunnen de gevolgen groot zijn. We spreken dan van een 'conflict van plichten'

In ieder concreet geval moet u zelf een afweging van belangen maken en een beslissing nemen. Dat is moeilijk en er is geen eenduidig recept te geven voor het handelen bij een conflict van plichten.

Binnen de medische wereld is al langer nagedacht over het omgaan met het beroepsgeheim in dergelijke situaties. Er zijn criteria afgesproken, die ook door de rechter worden erkend.

Deze criteria kunnen behulpzaam zijn bij uw besluit om het ambtsgeheim te doorbreken. U moet het ambtsgeheim niet reeds doorbreken als een van de criteria van toepassing is, maar pas als ze allemaal van toepassing zijn:

- U heeft geprobeerd de toestemming van de betrokkene te krijgen om uw zwijgplicht te doorbreken.
- U bent in gewetensnood door het handhaven van de zwijgplicht.
- Er is geen andere weg dan het doorbreken van het ambtsgeheim om het probleem op te lossen.

	<ul style="list-style-type: none"> - Het niet doorbreken van het geheim levert voor een ander ernstige schade op. - Het is vrijwel zeker dat door geheimdoorbreking die schade aan de ander kan worden voorkomen of beperkt. - U schendt het geheim zo min mogelijk.
	<p>Overleg – eventueel anoniem met het Meldpunt SMRK of Veilig Thuis over de criteria. Neem na weging van de criteria contact op met een tweede ambtsdrager en overleg met hem welke stappen u gaat ondernemen.</p>
	<p><i>Geadviseerd wordt</i> om van te voren goede nota te nemen van de door het deputaatschap Kerkrecht van de Gereformeerde Gemeenten uitgegeven brochure 'Grenzen van het ambtsgeheim; juli 2020. Deze brochure is opvraagbaar bij het deputaatschap Kerkrecht of via het Bureau Kerkelijke Dienstverlening van de Gereformeerde Gemeenten.</p>

HOOFSTUK 8 Klachten

Het kan zijn dat, korte of langere tijd na het seksueel misbruik en/of grensoverschrijdend gedrag de melder besluit om een klacht in te dienen bij de Klachtencommissie van de kerkgenootschappen die aangesloten zijn bij het Meldpunt. Dit kan alleen via het Meldpunt SMRK.

Met het ontstaan van het Meldpunt is de eerder ingestelde Commissie van Advies opgevolgd door de Klachtencommissie. De taak van de Klachtencommissie is “behandeling van klachten”. Het Meldpunt vormt de toegang tot de Klachtencommissie.

Het Meldpunt registreert klachten en geleidt na beoordeling klachten door over seksueel misbruik en/of grensoverschrijdend gedrag door ambtsdragers en andere door de kerk(enraad) aangestelde functionarissen. Daarnaast is het actief in preventie, voorlichting en advies.

In *Bijlage 2* zijn de verschillende mogelijke situaties en de te volgen route beschreven. De Klachtencommissie heeft volgens haar mandaat een eigen klachtprotocol, dat is afgestemd op de nieuwe situatie van het Meldpunt SMRK.

Geadviseerd wordt in voorkomende gevallen het Protocol Klachtencommissie bij de Klachtencommissie op te vragen (via het Bureau Kerkelijke Dienstverlening van de Gereformeerde Gemeenten of de Coördinator Meldpunt SMRK).

De klachtencommissie gaat de situatie van misbruik onderzoeken en beoordelen volgens de eigen klachtenprocedure. De klachtencommissie adviseert vervolgens de kerkenraad hoe te handelen in de gegeven situatie. De kerkenraad is verantwoordelijk en bevoegd tot het nemen van kerkelijke maatregelen.

Gebruikte termen

Ambtsdrager	Het betreft hier predikanten, ouderlingen en diakenen. Als in dit protocol gesproken wordt over een ambtsdrager kan ook een kerkelijk werker bedoeld worden.
Benadeelde	De persoon die mogelijk misbruikt is, zonder dat hiermee uitgesproken is dat er daadwerkelijk sprake is van misbruik.
Beschuldigde	De persoon die van misbruik beschuldigd is, ook zonder dat van een formele beschuldiging sprake is. In dit protocol is de beschuldigde altijd een ambtsdrager of kerkelijk werker.
Consulent	<p>De consulent van de betreffende gemeente, die zo nodig een collega-predikant uit de classis, of bij afwezigheid uit een andere classis, kan vragen hem in de onderhavige kwestie te assisteren of te vervangen.</p> <p>Het inschakelen van de consulent³ dient met name de zorgvuldigheid in de bejegening van de beschuldigde te waarborgen. De consulent zal dan ook voldoende gewicht/levenservaring moeten hebben om een onafhankelijke positie in te nemen en te bewaren. Het spreekt voor zich dat de consulent geen banden heeft met direct betrokkenen.</p>
Dader	De ambtsdrager of kerkelijk werker die misbruik -of daden die als misbruik kunnen worden geduid- erkent, dan wel voor misbruik veroordeeld is.
Gemeentelid	De persoon die aan de zorg van een ambtsdrager of kerkelijk werker is toevertrouwd.
Gerucht	Aanduiding voor een praatje dat in omloop is, een verhaal dat nog door niets wordt bevestigd.
Kerkelijk werker	De persoon die, betaald of onbetaald, in een dienst staat, een kerkelijke functie vervult of kerkelijke bevoegdheden uitoefent.
Meelevend lid	De persoon die aan de zorg van een ambtsdrager of kerkelijk werker is toevertrouwd, hoewel hij geen kerkelijk lid is, maar met de gemeente in alle opzichten trouw meeleeft.
Mededeling	Algemene aanduiding van het bekendmaken van mogelijk misbruik. De mededeling kan geschieden in de vorm van een gerucht, een verzoek om bijstand, een melding of een klacht.

³ Als het de predikant betreft of als de gemeente vacant is.

Melding	Mondelinge of schriftelijke mededeling aan de kerkenraad (of een kerkenraadslid) betreffende seksueel misbruik en/of grensoverschrijdend gedrag. De melder verwacht dat de melding gevolgen heeft.
Meldpunt SMRK	Meldpunt voor meldingen met betrekking tot seksueel misbruik en/of grensoverschrijdend gedrag in pastorale of kerkelijke relaties. Tevens te raadplegen voor advies door zowel benadeelden, melders, beschuldigen als kerkenraden. Coördinatie van vertrouwenspersonen.
Misbruik	Aanduiding van misbruik in een pastorale c.q. kerkelijke relatie: "Eén of meerdere uitingen, verbaal of non-verbaal, opzettelijk dan wel onopzettelijk, gewenst dan wel ongewenst, in de vorm van seksuele handelingen en/of seksueel getinte toespelingen of uitnodigingen tot seksueel contact, dan wel het op één van voornoemde wijzen ingaan op uitnodigingen tot seksueel contact en/of bedoelde toespelingen, al dan niet onder druk van geheimhouding, gedaan door een ambtsdrager i.c. kerkelijk werker ten opzichte van iemand binnen of buiten de gemeente, in een ambtelijke of anderszins op bevoegdheid en vertrouwen gebaseerde relatie, waardoor vertrouwen geschonden en de grens van persoonlijke integriteit overschreden wordt, en welke derhalve op gespannen voet staan met datgene wat ons in Gods Woord wordt voorgehouden ten aanzien van de omgang met de naaste."
Vertrouwenspersoon	De vertrouwenspersonen hebben een relevante beroepsopleiding (bijvoorbeeld psycholoog, maatschappelijk werker). Zij ondersteunen de benadeelde op diverse terreinen, zoals: <ul style="list-style-type: none"> a. verwerken van het gebeurde en indien nodig doorverwijzen; b. maken van afwegingen over het al dan niet indienen van een klacht; c. het 'doorlopen' van de meldingsprocedure; d. het behouden of hervinden van een plaats in de gemeente.
Predikant	Een persoon die tot herder en leraar is bevestigd binnen een kerk.

ADRESSEN / CONTACTGEGEVENS

Meldpunt SMRK

Contactpersoon:

Mw. Maria Vermeulen

Telefoonnummer:

06-10815664 (dagelijks bereikbaar tussen 09.00 uur en 17.00 uur)

Of via het contactformulier op de website

<https://www.gergeminfo.nl/meldpuntseksueelmisbruik>

**Stichting Meldpunt Seksueel Misbruik
Reformatorische Kerken**

<https://www.gergeminfo.nl/meldpuntseksueelmisbruik>

<https://www.gergeminned.nl/seksueel-misbruik#/>

<https://oudgereformeerdegemeenteninederland.nl/meldpunt-seksueel-misbruik>

E-mail:

info@meldpuntrefkerken.nl

BIJLAGE 1

Format rapporteren

Met behulp van dit format rapporteert u zo zorgvuldig mogelijk uw ondernomen stappen met uw bevindingen.

Inhoud melding seksueel grensoverschrijdend gedrag

Datum of periode signalen :
<i>Signalen, feiten, etc.; eventuele bronnen erbij vermelden (bijv.: gesprek mevr. X, d.d. ...)</i> <ul style="list-style-type: none">- Wat zijn de concrete signalen (kind, ouder, omgeving) en wie signaleert dit?- Sinds wanneer worden de signalen opgemerkt? Door wie?- Waardoor is de zorg ontstaan? Bij wie?- Hoe vaak en wanneer komen de signalen voor? Nemen de signalen toe in intensiteit of aantal?- Wordt de zorg/het vermoeden door anderen gedeeld, zo ja, wat en door wie?- Zijn er ook signalen van broers of zussen? Bij wie?- Welke vragen dienen beantwoord te worden?- Welke acties zijn al ondernomen? Door wie?- Wat is al met de benadeelde en beschuldigde besproken? Door wie?

Overleg

Datum overleg:
<i>Contact met medeambtsbroeder, kerkenraad en, in geval van een vacante gemeente, de consulent</i>
<i>Contact met het Meldpunt SMRK</i>

Gesprek met de benadeelde

Datum contact benadeelde :
<i>Gesprek benadeelde; aanwezig tijdens gesprek</i>
<i>Afspraken:</i>

Gesprek met beschuldigde

Datum contact beschuldigde _____ :

Gesprek beschuldigde; aanwezig tijdens gesprek

Afspraken:

Conclusies en acties

Datum besluit conclusies en acties _____ :

Beschrijf de conclusies n.a.v. de gesprekken met benadeelde en beschuldigde. Welke acties vloeien hieruit voort? Beschrijf de afwegingen die hierbij zijn gemaakt.

BIJLAGE 2

KLACHT

<p>Klacht.</p> <p>Er kan een situatie ontstaan waarin een benadeelde een formele klacht wil indienen. Dit hoofdstuk beschrijft de verschillende mogelijke situaties en de te volgen route.</p> <p>Let op: als het om een minderjarige gaat en er is sprake van actueel misbruik, wacht dan de uitkomst van de klachtenprocedure niet af, maar onderneem direct actie. Zie ook wat hierover bij <u>Benadeelde is minderjarig (2.2)</u> is gezegd.</p>	<p>Klacht.</p>
<p>1. Een klacht kan uitsluitend door de benadeelde worden ingediend bij de klachtencommissie. Ga na welke situatie van toepassing is en volg bijbehorende stappen.</p> <p><i>Wil de benadeelde een klacht indienen?</i></p> <ul style="list-style-type: none">> Breng een tweede ambtsdrager op de hoogte. <p>Geef mondelinge én schriftelijke informatie aan de benadeelde.</p> <p>Bied pastorale zorg aan. Zie zo nodig <u>Bieden van pastorale zorg (2.5)</u>.</p> <p>Wijs de benadeelde op het Meldpunt.</p> <p>></p> <p><i>Wil een ander, bijv. de echtgenoot, een klacht indienen?</i></p> <ul style="list-style-type: none">Maak duidelijk dat uitsluitend de benadeelde een klacht kan indienen.	<p>1. Een klacht kan uitsluitend door de benadeelde worden ingediend bij de klachtencommissie.</p> <p>Een klacht kan uitsluitend -schriftelijk- worden ingediend door benadeelde zelf, of zijn wettelijk vertegenwoordiger(s). Klachten worden onderzocht door een klachtencommissie.</p> <p>Het indienen van een klacht is zwaar voor misbruikten. Het is belangrijk dat zij zich hierop goed kunnen voorbereiden. Schriftelijke informatie helpt hierbij. Geef daarom in alle gevallen niet alleen mondelinge, maar zo mogelijk ook schriftelijke informatie.</p> <p>Wijs altijd op het bestaan van de vertrouwenspersonen van het Meldpunt. De begeleiding door een vertrouwenspersoon is aanvullend op de pastorale zorg vanuit de gemeente en vervangt die niet.</p>
<p>2. Gevolgen voor de beschuldigde, over wie een klacht is ingediend. Kies welke situatie van toepassing is en zet de bijbehorende stappen.</p> <p><i>Is de beschuldigde ambtsdrager?</i></p> <ul style="list-style-type: none">> Overweeg of de beschuldigde zijn werk moet opschorten.> Gebruik hierbij de desbetreffende bepalingen in de DKO.	<p>2. Gevolgen voor de beschuldigde.</p> <p><i>De beschuldigde is ambtsdrager</i></p> <p>Als tegen een ambtsdrager een klacht is ingediend, is altijd de vraag aan de orde of deze ambtsdrager gedurende de procedure de werkzaamheden moet opschorten. Zorgvuldigheid tegenover de beschuldigde moet</p>

<p><i>Is de beschuldigde werknemer?</i> > Raadpleeg de arbeidsvoorwaarden van de beschuldigde.</p>	<p>worden afgewogen tegenover zorg voor benadeelde en voor de rust in de gemeente. Er kunnen maatregelen worden genomen om te werkstelligen dat betrokkene gedurende enige tijd zijn werkzaamheden niet of beperkt verricht, zonder dat dit het karakter van een schorsing heeft.</p> <p>De kerkenraad en/of classicale vergadering hebben daartoe bevoegdheden. Meer hierover vindt u in de DKO.</p> <p><i>De beschuldigde is werknemer</i></p> <p>Is de beschuldigde kerkelijk werker, dan gelden niet alleen de regels van de tucht, maar kunnen ook de arbeidsvoorwaarden uit de arbeidsovereenkomst van belang zijn. Bovendien gelden voor werknemers in het algemeen de arbeidsrechtelijke bepalingen uit Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek en aanverwante bepalingen. Men dient zich daar rekenschap van te geven bij de te nemen beslissingen. Als uitgangspunt geldt dat men de werknemer dient te horen alvorens maatregelen tegen hem te nemen. Zorgvuldigheid tegenover de beschuldigde moet worden afgewogen tegenover zorg voor de benadeelde en voor de vrede in de gemeente.</p>
<p>3. Na de behandeling van de klacht volgt de uitspraak.</p> <p>Ga naar <u>Na de klacht (4)</u>.</p>	<p>3. Na de behandeling van de klacht volgt de uitspraak.</p> <p>De klacht kan gegrond of ongegrond verklaard worden. Daarmee is de zaak niet afgedaan. Het is mogelijk dat een óf beide partijen in beroep gaan. Dat verlengt de periode van onzekerheid. Maar ook op het moment dat er een definitieve uitspraak is, is de zaak niet afgedaan. De kerkenraad besluit op grond van zijn eigen verantwoordelijkheid of, en zo ja, welke tuchtmaatregelen, conform de Dordtse Kerkorde worden opgelegd. Er zullen nog moeilijke tijden volgen. Het is zaak om daarop voorbereid te zijn. Overigens staat aan benadeelde ook de strafrechtelijke weg open. Benadeelde kan aangifte doen bij de politie. Politie en justitie onderzoeken of er een grond is voor vervolging. Er kan een strafzaak volgen. Artikel 249 van het Wetboek van Strafrecht stelt ontucht met iemand die aan je zorg is toevertrouwd strafbaar. Het kan leiden tot maximaal zes jaar gevangenisstraf. Een strafrechtelijke procedure duurt vaak enkele jaren. Als laatste mogelijkheid kan benadeelde ook een civielrechtelijke procedure starten. Benadeelde kan, met hulp van</p>

	<p>een advocaat, een civiele procedure starten om schade te claimen. De rechter in een civielrechtelijke procedure onderzoekt niet of er een strafbaar feit gepleegd is, maar of beschuldigde schade heeft berokkend aan benadeelde.</p>
--	--

<p>4. Na de klacht.</p> <p>Als de klachtencommissie tot een uitspraak over de klacht komt, is er voor de gemeente nog een lange weg te gaan. Kies uit onderstaande mogelijkheden de situatie die voor u van toepassing is.</p>	<p>4. Na de klacht.</p>
<p>Heeft de klachtencommissie een definitieve uitspraak gedaan? Zet dan de volgende stappen.</p> <ul style="list-style-type: none"> > Overweeg te nemen tuchtmaatregelen. > Evalueer de rol van de kerkenraad. > Is de klacht gegrond verklaard, wees dan onomwonden loyaal met het slachtoffer, zowel tegenover betrokkene zelf als tegenover de gemeente. 	<p>Heeft de klachtencommissie een definitieve uitspraak gedaan?</p> <p>Als de klacht gegrond is verklaard, beraadt de kerkenraad zich over te nemen tuchtmaatregelen.</p> <p><i>Informatie</i> De kerkenraad bezint zich, in overleg met de consultant, op het informeren van de gemeente. De gemeente heeft geen recht op alle details van de zaak, daarmee zou de privacy van betrokkenen teveel geschaad worden.</p> <p><i>Evaluatie</i> Evalueer uw eigen rol als kerkenraad, zowel voorafgaand aan de klacht als tijdens de behandeling van de klacht. Denk daarbij ook aan de benadeelde: zorgvuldige evaluatie van uw omgaan met benadeelde, beschuldigde en andere betrokkenen, kan bijdragen aan het rechtdoen aan benadeelde.</p> <p><i>Loyaliteit met slachtoffer</i> Wees er, wanneer de klacht gegrond verklaard is, ondubbelzinnig over in al uw communicatie dat het slachtoffer geschaad is door niet-professioneel gedrag van de ambtsdrager en dat het slachtoffer respect en een veilige plaats binnen de gemeente verdient. Benoem eventuele verdachtmakingen wanneer ze u ter ore komen duidelijk in het openbaar en leg uit waarom ze ontoelaatbaar zijn. Dat is overigens evenzeer in het belang van gemeente als geheel. Kortom: kies onomwonden voor het slachtoffer. Laat hier geen spoor van twijfel over bestaan. Te vaak</p>

wordt een slachtoffer van misbruik ook nog eens het slachtoffer van uitsluiting. Sommige gemeenteleden geven de benadeelde de schuld van de onrust in de gemeente of van het feit dat de gemeente een (gewaardeerd) ambtsdrager verliest. Veel gemeenteleden worden door het zien van de benadeelde herinnerd aan de ellende en zij kiezen er -vaak onbewust- voor de benadeelde uit te sluiten om te kunnen vergeten wat er is gebeurd.

Zorg ervoor dat de benadeelde zijn/haar plek kan houden in de gemeente.

Waak ervoor dat niemand zich van de rechten van de benadeelde meester maakt en zich opwerpt als diens verdediger. Hij/zij dient in zijn/haar waarde te worden gelaten. Overleg met de benadeelde hoe u uw loyaliteit het beste gestalte kunt geven. De benadeelde kan zich hierin laten bijstaan door een vertrouwenspersoon van het Meldpunt.

Houd niemand vast in de rol van slachtoffer. Laat benadeelde de keuze zijn of haar leven op eigen wijze opnieuw vorm te geven.

Hervatting werkzaamheden

Als de klacht ongegrond is verklaard, of als de klacht gegrond is verklaard maar als maatregel een schorsing voor bepaalde tijd is opgelegd, mag beschuldigde/dader weer terugkeren in zijn functie.

Strafrechtelijke procedure

Het staat benadeelden vrij om aangifte te doen. Tenslotte is misbruik maken van iemand in een afhankelijkheidsrelatie een strafbaar feit.